

Kwaliteitssysteem exportverzamelcentra - Quality Label

Stichting NBW-Q

Secretariaat:

Nieuwe Veenendaalseweg 40

3911 MK Rhenen

<p>TRACERING</p> <ul style="list-style-type: none">- voedselveiligheid- diergezondheid	<p>BIOVEILIGHEID</p> <ul style="list-style-type: none">- vrijwaring buitenland- bescherming binnenlandse veehouderij
<p>WELZIJN DIEREN</p> <ul style="list-style-type: none">- Verordening (EG) 1/2005- Beschaafde omgang met dieren	<p>OPLEIDING BETROKKENEN</p> <ul style="list-style-type: none">- NBW-cursus Livestock handling

Tekst goedgekeurd door ledenvergadering 12 december 2007 te Rhenen

Inhoudsopgave

Onderwerp	pagina('s)
Inleidende beschrijving	3, 4
NBW-kwaliteitssysteem / versterking positie	5
Deelnemers	5
Werkwijze in stappen	6, 7, 8
Bedrijfsprotocol	9
Controles	10, 11
Toezicht	11
Sancties	12, 13
NBW-Q LABEL	14
Format precertificering	15

Beschrijving van het NBW kwaliteitssysteem (versie 17-12-07)

Inleiding

Als reactie op de vanuit het buitenland gemelde problemen met het dierenwelzijn bij transport betreffende de export van vee heeft de minister van LNV op 12 september 2007 besloten de brancheprotocollen in te trekken en te vervangen door exportkeuring, zoals voorheen, van de dieren aan de klep tijdens het laden.

Het intrekken van het brancheprotocol is bedoeld als tijdelijke maatregel. De sector krijgt de gelegenheid opnieuw een brancheprotocol af te sluiten onder de voorwaarde dat de sector dan beschikt over een deugdelijk kwaliteitssysteem.

De Tweede Kamer heeft door middel van een motie afgedwongen dat bij export vanaf de boerderij de brancheprotocollen tot 31 december 2007 van kracht blijven. Voor deze exporten geldt dat de minister heeft aangekondigd dat ook die per 1 januari 2008 te maken krijgen met keuring aan de klep tijdens het laden, als de betrokkenen op die datum nog niet beschikken over een goedgekeurd kwaliteitssysteem.

De minister heeft enkele criteria geformuleerd waaraan de kwaliteitssystemen moeten voldoen, zoals onafhankelijke borging en een sanctieregime.

De sector is zelf verantwoordelijk voor het ontwikkelen van één of meerdere systemen.

Het ministerie van LNV zal de ontwikkelde systemen moeten beoordelen en vaststellen of en zo ja wanneer delen van de sector weer naar het lichtere keuringsregime over kunnen gaan.

De Nederlandse Bond van Waaghouders heeft een kwaliteitssysteem opgesteld en wil hierover in gesprek met het ministerie van LNV en liefst zo snel mogelijk een akkoord bereiken.

Kwaliteitssysteem

Feitelijk draait het werken met een kwaliteitssysteem de rollen om ten opzichte van het werken in de oude situatie met brancheprotocollen. De waaghouders zijn zelf verantwoordelijk voor de geleverde kwaliteit en worden geacht degene die niet aan de gestelde kwaliteitsnorm voldoet tijdelijk of permanent uit te sluiten om onder het kwaliteitslabel te werken. Dat betekent dat een kwaliteitssysteem niet alleen een beschrijving omvat van hoe de waaghouders de zaken uitvoeren en verantwoorden, maar ook een structuur vraagt om intern regulerend op te treden. Dit dan wel steeds volgens objectieve normen en beoordeling.

Alleen met een dergelijk systeem is de overheid bereid om de waaghouders meer procuratie te geven en af te zien van het keuren aan de klep tijdens het laden.

Structuur

Om niet in eigen vlees te hoeven snijden wordt voor het kwaliteitssysteem een stichtingsvorm voorgesteld. Waaghouders kunnen op **vrijwillige** basis deelnemen aan het systeem. Daarmee onderwerpen zij zich aan de “eigen” opgelegde regels en sancties.

De kern van de stichting wordt gevormd door een secretaris (bijv. de secretaris van de NBW) en twee onafhankelijke derden, die inzicht krijgen in de bevindingen en op grond daarvan volgens objectieve criteria “het kwaliteitslabel” van een verzamelcentrum kunnen schorsen of intrekken. Steeds worden afspraken gemaakt hoe het label kan worden herkregen.

Een onafhankelijke “inspecteur/auditor” beoordeelt twee maal per jaar het verzamelcentrum. Na verificatie door de waaghouder wordt het rapport ter beschikking gesteld aan de stichting NBW-Q die bij overtreding passende maatregelen neemt.

Protocol voor de waaghouder

De waaghouder voert zijn werkzaamheden uit rekening houdend met de wettelijk gestelde eisen voor verzamelcentra en transport. Eén en ander is in het verleden reeds solide vastgelegd in de brancheprotocollen.

Om tot de opwaardering te komen tot het waaghouders-kwaliteitssysteem wordt een aanvullende slag gemaakt volgens de geldende principes:

Zeg wat je doet, beschrijf dit, doe vervolgens wat je zegt en leg dit vast.

De regels (het kader) liggen feitelijk vast in het oude brancheprotocol (voorjaar 2006). Dit fungeert ook als basis/ uitgangspunt voor het kwaliteitssysteem.

Vervolgens wordt met een eenvoudige beschrijving duidelijk verwoord hoe de waaghouder aan de gestelde eis uitvoering geeft. Daarbij geeft de waaghouder aan hoe hij verantwoordt dat hij dit ook werkelijk uitvoert.

Voorbeeld:

- Bij de aanvoer van dieren dienen tal van documenten aanwezig te zijn
- Dit staat precies vermeld in het brancheprotocol
- Het protocol geeft een korte beschrijving hoe één en ander wordt uitgevoerd
- Als verantwoording van de handeling wordt op de meest simpele wijze op één van de immer aanwezige documenten (bijvoorbeeld het VVL document) verantwoording afgelegd van de volledig uitgevoerde controle door middel van handtekening, tijd en dagtekening binnen een verwijzend standaardstempel
- **BELANGRIJK!!**
indien afwijkingen worden aangetroffen (documenten/dieren) worden deze op het document aangetekend inclusief de ondernomen herstelactie.

Uiteindelijk monden alle controles en corrigerende maatregelen uit in een pre-certificeringsdocument (te vergelijken met het huidige keuringsrapport).

Mede op grond van deze onderbouwing kan de VWA dierenarts na keuring van de dieren zijn certificaat opstellen en ondertekenen.

NBW KWALITEITSSYSTEEM

Versterking positie

Regelmatig zien houders van verzamelcentra hun werkzaamheden onderbroken of extra duur gemaakt door externe maatregelen. Soms door de dreiging van een (besmettelijke) dierziekte, maar soms ook door politieke maatregelen.

Om de continuïteit van werkzaamheden maximaal zeker te stellen is het kwaliteitssysteem een goed instrument om met de overheid tot een convenant te komen.

Tevens dient het de versterking van de handelspositie van de deelnemers aan het kwaliteitssysteem en van de hele sector, door de externe borging van een juiste toepassing van de vigerende Europese en nationale wetgeving op de terreinen

- verzameling van dieren
- dierenwelzijn
- transport van dieren
- tracering
- identificatie & registratie
- reiniging & ontsmetting
- facilitering van keuringswerkzaamheden.

Deelnemers aan het kwaliteitssysteem behoren een duidelijk uitvoerings- en kostenvoordeel te genieten bij de keuringswerkzaamheden door de overheid, in vergelijking met de niet-deelnemers aan het kwaliteitssysteem.

Het met de overheid te sluiten convenant heeft tot doel een samenvatting te geven van de praktische werkwijze, de organisatie van het toezicht en de hantering van sancties.

De deelnemers

Waaghouders die willen meedoen aan het kwaliteitssysteem sluiten een contract met de stichting NBW-Q (de Q staat voor Quality). Zij gaan werken met het NBW-Q Label.

De stichting NBW-Q ondertekent een convenant met de overheid. Het op die manier door beide partijen ondertekende convenant biedt de mogelijkheid tot klinische keuring van dieren (uitgezonderd slachtzeugen) op stal in plaats van bij het inladen, en steekproefsgewijze documentcontrole, mits conform het Q-label gehandeld wordt.

Een waaghouder kan zijn kwaliteitslabel (tijdelijk) verliezen indien daar gegronde redenen voor zijn. Zie hierover de sancties bij overtredingen.

Elke deelnemer verklaart te beschikken over

1. bedrijfsprotocol goedgekeurd door de VWA
2. certificaat Livestock Handling in het kader van Verordening (EG) 1/2005, verkregen door de NBW-cursus te volgen.

De werkwijze

Deelnemers aan het kwaliteitssysteem NBW-Q werken volgens onderstaand stappenplan.

Stap 1 – aanvragen van export

De waaghouders fax of mailt de planning voorafgaande aan de dag van export voor 07.00 uur naar het VWA regiokantoor. Indien het een export op maandag betreft dan is dit tijdstip verlegd naar de vrijdagmorgen. Wijzigingen hierop worden tegen meerkosten voor de VWA in behandeling genomen.

Stap 2 – het lossen van de dieren

Voordat de dieren worden gelost controleert de waaghouders –of zijn medewerker – de volgende zaken:

- dierziektestatus (aujeszky/SVD) van de herkomstbedrijven (indien het varkens betreft: een geldig VVL transportdocument voor fok- en gebruiksvarkens);
- geldigheid VVL transportdocument voor fok- en gebruiksvarkens en of deze is gevraagd bij een eventuele bedrijfsblokkade
- geldige ZvA monitoringsperiode voor slachtvarkens naar art. 10 via een afschrift van een VVL transportdocument
- extra verklaring/bloeduitslagen m.b.t. de export naar 3^e landen
- specifieke documenten m.b.t. de ziekte van Aujeszky
- eigen verklaring voor fok- en gebruiksvarkens naar gebieden met art. 9 of 10
- de correcte uitvoering van de I&R verplichtingen op het moment van lossen (juiste oormerken)
- of de status van de dieren overeenkomt met de status in het land van bestemming.

Als geconstateerd is dat de benodigde documenten en de status van de dieren in orde is, dan stempelt de waaghouders de aanvoerdocumenten met het NBW-Q stempel waarin hij de datum invult en een paraaf zet.

Daarna worden de varkens gelost en klaargelegd om te worden ingeladen.

Indien blijkt dat een gedeelte van de benodigde documenten niet aanwezig is of niet correct is ingevuld, dan worden de dieren gelost en vervolgens wordt contact opgenomen met de eigenaar van het bedrijf van herkomst om te overleggen hoe de documenten alsnog compleet gemaakt kunnen worden.

Als de status van de dieren niet correct is dan wordt in overleg met de exporteur het bestemmingsadres gewijzigd.

Indien blijkt dat het niet mogelijk is om de tekortkomingen naar behoren te herstellen, dan meldt de waaghouders dit aan de certificerende dierenarts.

Stap 3 – klaarleggen van de dieren voorafgaande aan de keuring

De dieren worden na selectie, per bestemmingsadres, gegroepeerd. De waaghouder draagt er zorg voor dat voldaan wordt aan de beladingsnormen. De transporteur zorgt er voor dat het totale toegestane beladingsgewicht van de wagen niet wordt overschreden. Dit moet hij schriftelijk kunnen aantonen.

Vervolgens worden de dieren, ten behoeve van de klinische keuring door de certificerende dierenarts, per bestemmingsadres klaargelegd.

Stap 4 – beoordeling veewagens

Hierbij wordt de onderstaande procedure gevolgd. De waaghouder voert de volgende controles uit om vast te stellen of:

- de veewagen de vereiste R&O heeft ondergaan op een wasplaats die conform art. 78 van de Regeling preventie, bestrijding en monitoring besmettelijke dierziekten, zoönosen en TSE's is geregistreerd
- de veewagen ook optisch schoon is
- de identiteit van de chauffeur klopt
- de vergunning van de chauffeur correct en nog geldig is
- de vervoerder heeft conform Verordening (EG) 1/2005 een vergunning volgens art. 10 (bij korte transporten) of 11 (bij transporten van meer dan 8 uur).
- De veewagen voldoet aan de voorwaarden van de Regeling dierenvervoer 2007 en, bij reizen van meer dan 8 uur, of de veewagen een certificaat van goedkeuring heeft
- Het journaal aanwezig is en door de vervoerder correct is ingevuld
- Een bootreis of een controlepost (indien van toepassing) is gereserveerd – de vervoerder dient daarvan een schriftelijke bevestiging aan de waaghouder te overhandigen
- De veewagen geschikt is voor vervoer over lange afstand (drinkinstallaties en ventilatoren, GPS aan boord)
- De veewagen op correcte wijze en in voldoende mate is ingestrooid.

Als aan alle bovengenoemde controlepunten is voldaan, wordt de veewagen klaargemaakt voor belading.

Als aan de R&O niet is voldaan, dan moet de veewagen in de washal van het verzamelcentrum alsnog een volledige R&O ondergaan.

Als aan de punten 2 tm 4 niet wordt voldaan, dan neemt de waaghouder contact op met de desbetreffende vervoerder of exporteur en dienen zij de ontbrekende documenten alsnog aan te leveren.

Als er technische mankementen zijn (punt 5) dan dienen die eerst gerepareerd te worden. Pas daarna kan de wagen worden ingeladen.

Als aan punt 6 niet correct is voldaan dan dient er alsnog correct te worden ingestrooid.

Zolang er niet volledig is voldaan aan alle genoemde punten dan wordt de veewagen niet ingeladen of dan wordt er een nieuwe veewagen voor het transport ingeschakeld.

Stap 5 – de exportkeuring

De volgende documenten liggen klaar voor de certificerende dierenarts.

- een overzicht met alle aanwezige UBN's
- een ingevuld journaal (afdeling 1 en punt 1 t/m 7 van afdeling 2)
- alle informatie benodigd voor de betreffende export, met gegevens over het beschikbare vloeroppervlak van de veewagen
- info betreffende de locatie van de afvoerhokken waar de te certificeren dieren per bestemming zijn ondergebracht
- info betreffende de identificatie van deze partij
- ingevuld R&O formulier.

De dierenarts voert op bovengenoemde documenten een steekproefsgewijze controle uit. Daarnaast geeft de waaghouder hem de optimale logistieke ondersteuning bij de uitvoering van de keuringswerkzaamheden op de stal.

De waaghouder is er van op de hoogte dat zijn verzamelcentrum onmiddellijk geheel zal worden geblokkeerd bij het aantreffen van een dier met verdenking van een besmettelijke dierziekte.

Zodra alle dieren voor de betreffende export zijn goedgekeurd en aan alle administratieve verplichtingen is voldaan kan met het inladen van de dieren worden begonnen.

Dieren die niet voor export in aanmerking bleken te komen worden door de waaghouder afgevoerd naar een Nederlands slachthuis of naar een andere legale bestemming, afhankelijk van de diersoort die het betreft.

Stap 6 – afgifte gezondheidscertificaat door de certificerende dierenarts

Zodra de waaghouder aan alle punten heeft voldaan en zodra de dierenarts dit heeft gecontroleerd kan worden overgegaan tot de ondertekening en de afgifte van de gezondheidscertificaten. De VWA werkt hier volgens het D.O.M. principe (controle op de documenten, controle op de overeenstemming en de materiële controle).

De waaghouder controleert de documenten op correctheid en volledigheid en slaat het dossier op in zijn archief. Hij bewaart deze gegevens vijf jaar.

Het bedrijfsprotocol

De deelnemers aan het kwaliteitssysteem NBW-Q verklaren dat zij beschikken over een door de VWA goedgekeurd bedrijfsprotocol.

In het bedrijfsprotocol van het verzamelcentrum zijn de regels verwerkt van de Europese wetgeving (Richtlijn 90/425/EEG d.d. 26 juni 1990; Richtlijn 92/102/EEG d.d. 27 nov. 1992 en Verordening (EG) nr. 1/2005 d.d. 22 december 2004).

Tevens zijn daarin de regels verwerkt van de vigerende Nederlandse wetgeving.

Ook voorziet het bedrijfsprotocol in het uitvoeren van een telling van het aantal binnen een blok aangevoerde dieren en een telling van het aantal in dat blok afgevoerde dieren.

Vergelijking van de aantallen aangevoerde (IN) met de aantallen afgevoerde (UIT) dieren wordt door de waaghouders na het sluiten van elk blok gedaan en zodanig geregistreerd dat dit bij een audit inzichtelijk is.

De uitkomst van deze vergelijking is per definitie dat IN gelijk is aan UIT.

De deelnemers aan NBW-Q zijn zelf verantwoordelijk voor het up-to-date houden van hun eigen bedrijfsprotocol.

De secretaris van de stichting NBW-Q verleent informatieve assistentie.

De deelnemers hebben elk hun eigen bedrijfsopzet met eigen bedrijfsvoering. Zij beschikken over een geldige EU erkenning voor de diersoorten waarop hun verzamelcentrum is ingericht.

CONTROLES

Ingangscontrole

De deelnemers werken met actuele branche- en bedrijfsprotocollen.

Bij het lossen van de dieren worden drie soorten controles uitgevoerd.

1. documentcontrole
2. overeenstemmingscontrole
3. controle in kader I&R

Als alles in orde is worden de aanvoerdocumenten gestempeld met het NBW-Q stempel.

Daarop staan:

- naam verzamelcentrum
- logo NBW-Q Label
- controle uitgevoerd
- datum
- paraaf.

De stichting NBW-Q geeft deze stempels uit en registreert wie gerechtigd zijn dit stempel te gebruiken. De Stichting NBW-Q blijft eigenaar van deze stempels.

Controle op R&O

De deelnemers aan NBW-Q controleren de R&O als volgt.

De controle van R & O bij alle exportwagens wordt door de waaghouders uitgevoerd door:

- goed te kijken (optisch)
- het ontsmettingsboekje (administratief) te controleren, conform het gestelde in de NBW-cursus in het kader van Verordening (EG) 1/2005.

Als de uitslag van deze twee controles in orde is, zal de waaghouders dat aantekenen op het format-precertificering.

Verzegeling veewagens

De deelnemers aan NBW-Q verzegelen de veewagens als volgt.

De waaghouders verzegelt alle wagens die dieren afvoeren van zijn verzamelcentrum voor vertrek met een genummerd NBW-zegel.

De uitgifte en registratie van deze zegels geschiedt centraal.

De waaghouders noteert het feitelijke gebruik.

Registratie wrak vee

De deelnemers aan NBW-Q registreren wrak vee als volgt.

In een 'wraak vee'-registratie wordt door de deelnemers de aan- en afvoer van wraakke dieren bijgehouden, alsmede hoe hierover naar de leveranciers gecommuniceerd wordt.

De waaghouders houden zich aan het inzake wrak vee gestelde in het NBW-cursusboek in het kader van Verordening (EG) nr. 1/2005.

Deze voorwaarden worden opgenomen in het deelnemerscontract.

Toeziht en controle.

Tal van onderdelen van de regelgeving zijn opgenomen in de periodieke controles door de VWA. Sommige zaken blijven onderdeel van de VWA-werkzaamheden bij de exportcertificering.

Voor de borging van de bovenwettelijke eisen is het noodzakelijk een onafhankelijke, voor controlewerkzaamheden gecertificeerde, instelling in te schakelen.

Deze controle-instelling zal alle deelnemers 2x per jaar aan een standaardinspectie onderwerpen.

Indien de controles daartoe aanleiding geven wordt de frequentie van de audits in overleg met de stichting NBW-Q opgevoerd.

De controle-instelling rapporteert zijn bevindingen aan de deelnemer en zendt een afschrift naar de stichting NBW-Q.

De stichting NBW-Q verstrekt een overzicht van de bevindingen aan het bestuur van de NBW welke rapporteert aan de VWA.

Het NBW-bestuur bespreekt de rapportages periodiek.

SANCTIES

Algemeen

De deelnemers aan het NBW-Q kwaliteitssysteem onderwerpen zich aan de sancties die zullen worden opgelegd per individuele waaghouder.

Het opleggen van sancties is in belangrijke mate afhankelijk van de uitvoeringsmogelijkheden van de VWA. Daarom zal er altijd overleg zijn tussen de stichting NBW-Q en het bestuur van de NBW met de VWA over een op te leggen sanctie.

Soort overtreding

Als voorbeelden van ernstige overtredingen gelden

1. knoeien met de I&R regels
2. het verstrekken van frauduleuze verdraaide informatie aan de certificerende dierenarts dan wel het onthouden van bij de waaghouder beschikbare essentiële informatie aan de dierenarts
3. bewust andere dan de goedgekeurde dieren verladen voor export
4. overtreding van de preventiemaatregelen met name de gezondheidsstatus betreffend, waardoor deze dieren worden verzonden naar een voor deze dieren te hoog status gebied
5. overtreding van de regels inzake dierenwelzijn (bijv dieren verladen die niet geschikt zijn voor transport)

Voor dit soort overtredingen geldt dat een strenge sanctie opgelegd dient te worden.

Als algemene overtredingen zijn onder meer aan te merken

1. ontsmetting niet in orde
2. wagen gelost voordat documenten waren gecontroleerd
3. dieren toegelaten waarvan oormerk ontbrak
4. bij herhaling niet voldoen aan verzoek een correctie aan te brengen in een procedure waarom nadrukkelijk is verzocht.

Voor dit soort overtredingen geldt dat een corrigerende, bijsturende sanctie het meest geschikt is, met als doel dat herhaling wordt voorkomen.

Strafmaat

De stichting NBW-Q buigt zich – altijd op korte termijn na een melding – over een overtreding en formuleert een beoordeling ervan.

De stichting adviseert vervolgens – ook op korte termijn – het bestuur van de NBW over de op te leggen sanctie.

De stichting NBW-Q kan bij overtredingen aan het NBW-bestuur adviseren om de volgende sancties op te leggen:

- bovenop de twee jaarlijkse audits (een) extra audit(s), te betalen door de in overtreding zijnde waaghouders
- opschorting van het gebruiken van het NBW- Q Label (met als gevolg tijdelijke klepkeuring)
- intrekken van het NBW-Q Label.(met als gevolg permanente klepkeuring)

Tevens kan de stichting aan het NBW-bestuur verzoeken om uitvoering te geven aan sancties welke volgen uit kwaliteitsregelingen van andere schakels in de keten. Voorbeelden daarvan zijn uitsluiting voor export van bepaalde kentekens, klepkeuring bij bepaalde exporteurs of transporteurs, klepkeuring bij bepaalde kentekens.

Voor een beroepsprocedure staat de deelnemers ter beschikking

- een nader gesprek met het bestuur van de stichting NBW-Q
- het inroepen van een second opinion via het bestuur van de NBW
- het verzoeken om een snelle extra audit.

DEELNAME AAN & WERKEN MET NBW-Q LABEL

De deelnemers verklaren met het ondertekenen van het contract met de stichting NBW-Q dat zij zich zullen houden aan de hierboven omschreven werkwijze, dat zij zorgvuldig zullen omgaan met het NBW-Q stempel en dat zij de inspecties hierop en de kosten daarvan accepteren en dat zij volledige medewerking zullen verlenen aan het via de NBW gecommuniceerde sanctiebeleid.

De NBW zal op de website www.waaghouders.nl de actuele lijst van deelnemers aan het kwaliteitssysteem NBW-Q vermelden alsook de eventueel opgelegde sancties bekend maken.

De NBW verplicht zich de NBW-cursus in het kader van de Europese transportverordening nr. 1/2005 zowel voor leden als voor niet leden periodiek aan te bieden.

De NBW verplicht zich te zorgen voor het leveren van een format waarop de waaghouder die deelneemt aan NBW-Q de voor de certificering benodigde gegevens aanlevert aan de certificerende dierenarts, als gestandaardiseerde informatie betreffende

- exporteur, koper, transporteur en bestemming, ieder met het erkenningsnummer, UBN-nummer, postcode, etc
- inzage in geplande reisroute met berekening van reistijden
- gegevens over de wagen: te benutten oppervlak, maximaal aantal te laden dieren, technische installaties, R&O
- gegevens betreffende de te laten partij dieren: aantal, samenstelling UBN's, gezondheidsstatus en oormerken

De NBW verplicht zich dit format voor de deelnemers aan het NBW-Q Label actueel te houden – zie het model in de bijlage.

Norg, 17 december '07

Secretariaat NBW